

OBČINA LUČE

Luče 106

3334 Luče

Telefon: 03/839-35-50, **E-mail:** obcina@luce.si
Fax: 03/839-35-51, **Internet:** www.luce.si

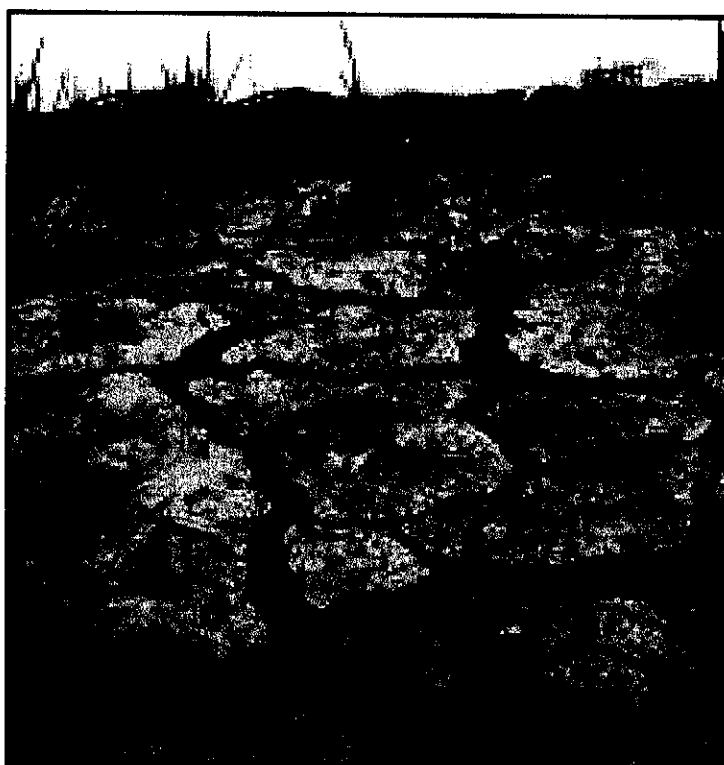

OCENA OGROŽENOSTI

PRED

S U Š O

KAZALO

Zap. št.	Vsebina	Stran
1.	Viri in vzroki suše	3
2.	Verjetnost pojavljanja in predvidevanje suše	3
3.	Oblike in stopnje ogroženosti ter obseg	4
4.	Posledice suše	4
5.	Verjetnosti nastanka verižnih nesreč	5
6.	Zaključek, predlogi in usmeritve za izvajanje zaščitno reševalnih aktivnosti	5

Viri in sprotne opombe:

- ¹ : Iztok Matajc, Suša, Ministrstvo za obrambo – Uprava RS za zaščito in reševanje, Nesreče in varstvo pred njimi, 2002;
- ² : Naravne in druge nesreče, Ministrstvo za obrambo – Uprava RS za zaščito in reševanje, letni zborniki (1998 – 2003);

1. VIRI IN VZROKI SUŠE

Suša je pojav, ko se zaradi pomanjkanja ali nezadostne količine padavin v daljšem obdobju pojavi znatno hidrološko (vodno) neravnovesje¹.

Glede na pogostost, razsežnost in škodo, ki jo povzroča suša v kmetijstvu v Sloveniji lahko sušo delimo na:

1. meteorološko,
2. hidrološko in
3. kmetijsko sušo.

Kmetijska suša se pojavi takrat, ko v vegetacijskem obdobju rastlinam za normalen razvoj primanjkuje talne vlage, padavin je premalo ali pa so ob nepravem času. Glede na čas pojava delimo sušo na pomladansko, poletno in jesensko, glede na količino zmanjšanega pridelka pa na zmerno, srednje hudo in hudo.

Pri opazovanju učinkov in posledic suše so pomembni tudi podatki o:

- razvitosti vodovodnega omrežja in morebitnih izgub v vodovodnem sistemu,
- številu rezervnih virov pitne vode,
- geološka sestava tal.

Pri nerazvitem vodovodnem omrežju ponavadi pride hitreje do težav s pomanjkanjem in kvaliteto pitne vode. Premalo število rezervnih virov pitne vode ravno tako poveča negativne posledice suše. Hudourniški tip tal, kakršen je na območju občine Luče, pospeši učinke suše s tem, da voda hitreje odteče. Če tla ne obrzijo določeno vlažnost neko časovno obdobje, potem to pomeni hitrejše učinke sušnega obdobja.

2. VERJETNOST POJAVLJANJA IN PREDVIDEVANJE SUŠE

Če predpostavimo¹, da je suša v kmetijstvu zajela pretežni del obdelovalnih zemljišč v Sloveniji takrat, ko se primanjkljaj vode pojavlja v istem vegetacijskem obdobju od aprila do konca septembra na najmanj šestih od osmih analiziranih lokacij, lahko ocenimo, da se je izrazita suša za kmetijske rastline pojavila v pretežnem delu Slovenije v štiridesetletnem obdobju od 1961 do 2000 devetkrat, in sicer v letih: 1961, 1967, 1971, 1977, 1979, 1983, 1992, 1993, 2000.

Po pet- do šestkrat v obdobju 1961 do 2000 se je kmetijska suša pojavljala v osrednji in zgornji Savinjski dolini. Zaradi kmetijske suše je občina nazadnje ocenjevala stopnjo poškodovanosti kultur v letu 2003.

Zaradi dobre pokritosti občine z vodovodnim omrežjem, lahko predvidevamo, da ne bo veliko gospodinjstev odvisnih od prevozov pitne vode zaradi suše. Vendarle pa so predvsem prostovoljni gasilci v preteklih letih prepeljali določene količine pitne vode do gospodinjstev, ki so jo potrebovale, kar prikazuje preglednica 1 v naslednji točki. Iz nje lahko sklepamo, da se meteorološka suša v občini Luče, ki zahteva organiziranje prevozov pitne vode, pojavlja periodično – vsakih nekaj let. Velikost hidrološke suše (pomanjkanje vode v vodnem povirju) ne zbuja posebne skrbi v občini.

¹ : Iztok Matajč, Suša, Ministrstvo za obrambo – Uprava RS za zaščito in reševanje, Nesreče in varstvo pred njimi, 2002;

3. OBLIKE IN STOPNJE OGROŽENOSTI TER OBSEG

Suša v Sloveniji se pojavlja na manjšem območju razmeroma pogosto, redkeje zajame večje predele ravninskega in deloma hribovitega sveta.

O meteorološki suši lahko sodimo na podlagi števila prevozov pitne vode občanom, ki so jo v preteklih letih prepeljali predvsem gasilci pa tudi komunala Mozirje, prikazuje pa jo naslednja preglednica:

Preglednica 1: Količine prepeljane pitne vode za občino Luče v obdobju 1999 - 2003² (v m³)

1998	1999	2000	2001	2002	2003
0	0	0	320	108	813

Občina ima večino delov naselij (razen izpostavljenih in odročnih) pokrite z vodovodnim omrežjem. Ker je problematika pomanjkanja pitne vode ob tej suši obvladljiva s prevozi pitne vode, lahko rečemo, da je stopnja ogroženosti nizka.

Po suši v letu 2003 je občina ocenila škodo na kmetijskih pridelkih za 99 oškodovancev, ki je zajemala 1087 Ha kmetijskih površin.

Stopnjo prizadetosti – poškodovanosti prikazuje preglednica 2.

Preglednica 2: Stopnja poškodovanosti v odstotkih po naseljih

Zap. št.	Katastrska občina	% poškodovanosti (za travinje)
1.	Raduha	40 – 60
2.	Konjski vrh	40 – 70
3.	Krnica	30 – 45
4.	Podveža	30 – 40
5.	Podvolovljek	25 - 30

Glede na to lahko ocenjujemo, da ima občina srednje hudo stopnjo ogroženosti glede na količino zmanjšane pridelka.

V splošnem in v povprečju lahko ugotovimo, da je občina Luče z nizko stopnjo ogrožena pred sušo.

4. POSLEDICE SUŠE

Suša predstavlja fizično eno od največjih nevarnosti za kmetijstvo skoraj povsod po svetu.

² : Naravne in druge nesreče, Ministrstvo za obrambo – Uprava RS za zaščito in reševanje, letni zborniki (1999 – 2003);

Posledice porušenega hidrološkega ravnovesja so pomanjkanje vode, manjši pridelek, bistveno manjši pretoki vodotokov, zelo znižana gladina podtalnice in majhna talna vlaga.

Primanjkljaj vode za območje občine Luče približno opredeljujejo meritve ob suši na območju Celja kar prikazuje spodnja preglednica:

Preglednica 3: Povprečni in največji primanjkljaj vode za rastline od aprila do septembra v obdobju 1961 – 2000 in število let s primanjkljajem vode, večjim od 50 mm na območju Celja¹

Povprečni primanjkljaj ali presežek (mm)	Največji primanjkljaj (mm)	Leto največjega primanjkljaja	Število let s primanjkljajem > -50 mm
95,9	-236,4	1992	6

V Sloveniji so od kmetijske škode najbolj ogrožene naslednje poljščine:

- koruza,
- vinska trta,
- sladkorna pesa,
- delno krompir,
- druge vrtnine in zelenjava.

V občini Luče pa gre predvsem za škodo na travinjah.

5. VERJETNOSTI NASTANKA VERIŽNIH NESREČ

Zaradi suše lahko pride do nastanka naslednjih verižnih nesreč in motenj:

- poveča se koncentracija nevarnih snovi (nitratov, PCB, povzročiteljev nalezljivih bolezni),
- poveča se verjetnost nastanka epidemij nalezljivih bolezni,
- zmanjša se količina kmetijskih, sadjarskih in vinogradniških pridelkov,
- poveča se nevarnost požarov v naravnem okolju in zmanjšajo se možnosti gašenja z vodo.

6. ZAKLJUČEK IN USMERITVE ZA IZVAJANJE ZAŠČITNO REŠEVALNIH AKTIVNOSTI

Občina Luče se nahaja na območju občasnega pojavljanja suše z relativno majhnimi posledicami. Gospodinjstvom, ki jim ob suši zmanjka pitne vode iz lastnih virov jim gasilsko društvo in druge organizacije zmorejo normalno oskrbeti vodo z lastnimi tehničnimi sredstvi.

Sistem zaščite in reševanja je usmerjen v zagotavljanje pitne vode ob zelo hudi suši oz. takrat, ko redna oskrba na uveljavljen način ne bi več zadostovala. S kmetijsko sušo se ne ukvarja oz. se ne aktivirajo operativni sestavi za zaščito in reševanje. To je v domeni drugih državnih in lokalnih služb in organizacij.

Usmeritve:

1. Občina Luče izdelava načrt zaščite in reševanja za primere suše s poudarkom na zagotavljanju oskrbe s pitno vodo;
2. Zasilno oskrbo s pitno vodo ob suši naj zagotavlja občinska javna gasilska služba. Slednja izdelava svoj operativni načrt izvedbe, ki je dodatek k občinskemu načrtu ZiR pred sušo;
3. Javna gasilska služba se posebej dodatno naj ne opremlja za naloge zasilne oskrbe s pitno vodo, temveč za ta namen uporablja obstoječo tehniko in opremo;
4. Varstvo pred požari v naravi, kot posledico suše, naj izvaja javna gasilska služba.;
5. Morebitne povečane koncentracije nevarnih snovi v tleh in vodah, zaradi suše, naj nadzirajo ustrezne strokovne službe in organizacije (Zavod za zdravstveno varstvo);
6. Popis kmetijske škode ob suši naj organizira občinska komisija za oceno škod ob naravnih in drugih nesrečah.